

„TO JE TAK META“ ANEB O (POST-)POSTMODERNÍ CÍRKVI

Někdy se mi zdá, že všechno v tomto světě je možné definovat slovem „post“¹. Narodil jsem se v Jižní Africe post-válečným holandským imigrantům, kteří odešli z post-průmyslové Evropy do post-koloniální budoucnosti. Během post-apartheidového ekonomického kolapsu jsme se přestěhovali zpět do postmoderního Holandska, kde stále žijeme. Šokovala mě změna z rasistické do post-rasové společnosti. Má vrozená fascinace jazyky mne vedla k dokončení mých postgraduálních studií na Newbold College z oboru post-strukturalizmu. Tam jsem potkal svoji post-feministickou manželku, která studovala post-apokalyptickou fikci a nyní dokončuje PhD. v oboru post-humanizmu. Co je na tomto odstavci nejzajímavější? Všechna tato slova se používají. Zdá se, že v současnosti se víc snažíme vysvětlit to, co nastane po něčem, než to, co se právě odehrává a v čem žijeme. Kdybyste se mě zeptali, kde se v současnosti nacházím, řekl bych vám, že žiji v Nizozemí. Zde se nacházejí jedny z nejrychleji rostoucích adventistických sborů v Evropě – jako mnohé další evropské sbory však rostou hlavně díky imigraci. Co se skrývá za těmito změnami evropských sborů? Dotýká se to ještě dalšího „post“ – v tomto případě post-křesťanství.

Spojené státy

Dříve než se budeme věnovat Evropě, podívejme se na okamžik na situaci ve Spojených státech. V současnosti se stále více lidí ve Spojených státech

neúčastní církevních aktivit. Přibližně polovina lidí se neúčastní pravidelně bohoslužeb, i když stále zůstávají křesťany. Nedávno byla zveřejněna statistika studie Barna Group²:

Šedesát dva procent dospělých se považuje za křesťany, přestože nechodí do církve. Většina z těch, kdo nechodí v Americe do žádné církve, tak nepohrdají křesťanstvím a nemají touhu církev snižovat nebo jí škodit. Mnozí z nich jsou s křesťanstvím kulturně svázáni a vážně se o ně zajímají. Například více než celá třetina (34 %) se označuje za „hluboce duchovní“. Čtyři z deseti (41 %) „rozhodně souhlasí“ s tím, že jejich náboženská víra je v jejich současném životě velmi důležitá. Více než polovina (51 %) aktivně hledá hlubší duchovní zážitek. Jedna třetina (33 %) uvedla, že prožívají aktivní vztah s Bohem, který ovlivňuje jejich životy.

Na těchto informacích je zajímavý fakt, že i když téměř polovina obyvatel Ameriky pravidelně nenavštěvuje bohoslužby a pravděpodobně podle „adventistického pojetí“ nejsou plně křesťany, křesťanství v jejich každodenním životě stále hraje velmi důležitou roli.

Evropa

Pokusme se nyní tyto údaje porovnat s obrazem Evropy, který je radikálně odlišný³. Průzkum uskutečněný v roce 1999 v Nizozemsku ukázal, že pouze jeden ze čtyř lidí jednou za měsíc navštíví bohoslužbu. Od té doby se tento počet snížil na 12–16 %. Ve skutečnosti – kdyby nebylo svateb či pohřbů – by v Nizozemsku nepřišla do kostela ani jednou

¹ Tento článek je výběrem z přednášky přednesené při příležitosti The One project gathering v San Diego v únoru 2015. Autor chce poděkovat této iniciativě za to, že dostal prostor k přípravě těchto myšlenek, a všem přítomným za užitečné podněty.

² www.barna.org/barna-update/culture/698-10-facts-about-america-s-churchless#.VNv4QEJv1vU

³ Tyto statistiky jsou kombinací výsledků, které lze najít na následujících stránkách: www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/vrije-tijd-cultuur/publicaties/artikelen/archief/2013/2013-3929-wm.htm;

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_341_en.pdf;

www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/bevolking/publicaties/bevolkingstrends/archief/2013/2013-het-belangvan-religie-voor-sociale-samenhan-pub.htm;

www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/vrije-tijd-cultuur/cijfers/incidenteel/maatwerk/2013-religie-mw.htm;

www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/vrije-tijd-cultuur/cijfers/incidenteel/maatwerk/2013-religie-mw.htm.

v životě více než polovina lidí. Kdybyste se zeptali běžného Holanďana, jestli v jeho životě hraje náboženství důležitou roli, dva ze tří by odpověděli, že nehraje žádnou roli. Kdybychom se přesunuli více na sever, do Švédska, toto číslo by stouplo na 83 %. V Holandsku věří v existenci Boha pouze jeden ze čtyř lidí. Nejhorší na tom je, že se jedná o průměry. Statistiky jsou vychýleny silnými ročníky „babyboomu“ více nábožensky založených lidí. Když se zaměříme na generaci narozenou po roce 1980, čísla vycházejí mnohem hůře – jen 7 % z nich chodí do kostela jednou měsíčně a 85 % se bohoslužeb nezúčastní vůbec.

I když mnoho lidí ve Spojených státech odchází z církve, zdá se, že pro většinu zůstává křesťanství důležité. I když tito lidé zaujali post-církevní postoj, nestali se post-křesťanskými nebo dokonce anti-křesťanskými jako Evropané, kteří se výrazně vymezili post-křesťansky. Co přesně míním tímto pojmem? Post-křesťanskou společnost můžeme obecně definovat tímto způsobem: „Je to společnost nebo kultura, ve které už křesťanství netvoří smysluplnou součást občanské diskuze či pravidel a řádu společnosti. Jedná se o společnost, ve které v průběhu času různé sekulární či náboženské hodnoty vytěsnily na okraj zájmu křesťanskou víru, symboly a rituály.“ Žijeme v době velkých změn, jsme svědky nástupu nového světového řádu a nového ducha doby. I když tento trend prozatím nezasáhl Spojené státy tak silně jako Evropu, zdá se, že post-křesťanství spolu s dalšími „post“ už zde natrvalo zůstanou.

Po modernizmu

Abychom vytvořili celkový rámec, je potřeba udělat krátký exkurz do našich evropských dějin. Přenesme se v myšlenkách do Evropy v 18. století, které přineslo osvícenectví a následnou průmyslovou revoluci. Proběhla dvě staletí velkého pokroku a nových úžasných vědeckých objevů. Mnoho vědců, kteří žili v 19. století, se domnívalo, že do deseti či maximálně do dvaceti roků lidstvo pozná vše, co poznat lze. Vládl nezdolný duch optimizmu. Tehdejší společnost věřila v Pokrok s velkým „P“. Lidstvo kráčelo vpřed, šlo za určitým cílem.

Toto období nazýváme obdobím modernizmu. V této době si lidé představovali, že je nakonec růst poznání přivede do stavu, kdy společnost vytvoří ráj na zemi. Lidé tenkrát skutečně očekávali raskou dobu. Těšili se na dokonalou a nádhernou společnost, ke které je nakonec přivede vědeckotechnický pokrok. Kam se však dostali namísto vysněné utopie?

Armagedon

Téměř celá generace zemřela v zákopech první světové války. A pak patrně proto, aby se každý přesvědčil, že to není pouze klopýtnutí na cestě k pokroku, proběhla v letech 1940–1945 druhá celosvětová válka, tentokrát spojená s genocidou. Co způsobil tento dvojitý Armagedon? Sny modernistů se rozplynuly. Jejich naděje pohasly. Společnost očekávala utopii, a namísto ní nastala zkáza. To snad bylo větší zklamání než Velké zklamání Milleritů. Lidé si uvědomili řadu skutečností.

Žádný pokrok zřejmě neexistoval, protože se neproměnil ve skutečnost. Ve skutečnosti se všechny modernistické ideje ukázaly jako lži. Avšak ještě horší bylo, že společnost pochopila, že mocní jednotlivci a mocné organizace zneužívají velké ideje k tomu, aby utlačovali druhé: nacionalismus proto, aby lidé šli bojovat; pokrok proto, aby lidé pracovali; spasení proto, aby jim lidé platili peníze... Církve to dělala během středověku a vlády národů ve 20. století to znovu a znovu opakovaly.

Věk nevěry

V důsledku zneužívání velkých idejí těmi, kteří mají moc, lidé vůči nim ztratili důvěru. Tato nedůvěra „zabila“ i evangelium. Obraz Boha, „který tak miloval svět“, byl prostě příliš velký a byl zneužíván příliš dlouho. A situace se měla ještě zhoršit! Lidé si uvědomili, že způsob, jak mocní lidé nutí masy věřit velkým idejím, spočívá na jejich přesvědčení, že právě oni vlastní pravdu. Římskokatolická církev tvrdila, že zná pravdu, a lidé chtěli dělat to, co je správné a co této pravdě odpovídalo. Avšak tato pravda byla pouhou záminkou, aby si lidé kupovali odpuštění. Vlády národů později dělaly prakticky totéž. Tímto způsobem ztratily svoji sílu nejen velké ideje (obrazy, metapříběhy), ale také všichni, kdo mluvili o pravdě. Tato nedůvěra „zabila“ i církve. Lidé přestali věřit poselství: „Já jsem ta cesta i pravda“ – ať už ho zvěstovala jakákoliv organizace. To je součástí tzv. „postmoderní podmínky“, kterou definoval francouzský filozof Jean-François Lyotard. Společnost se posunula od moderny (se všemi jejími nadějemi a sny) k něčemu novému: k postmoderně. Je to věk deziluze. Dnes je velmi nesnadné postmodernu nějak definovat. Mezi akademiky koluje vtip, že prakticky každý článek o postmoderní době začíná tím, že ji nelze popsat vyčerpávajícím způsobem, přesto se o to pak pokusí⁴.

Pokusme se tedy o to

V postmoderně převažuje nedůvěra v metapříběhy. Už žádné utopie. Navíc se odmítá i jakékoliv

tvrzení, že máme pravdu. Žádná definitivní pravda neexistuje. Všechno se skládá z pouhých fragmentů. Začíná to anti-nacionalismem, pokračuje nedůvěrou v nějaké celky společnosti a končí tím, že i na jednotlivé lidi je nahlíženo jako na rozdělené a nejednotné.

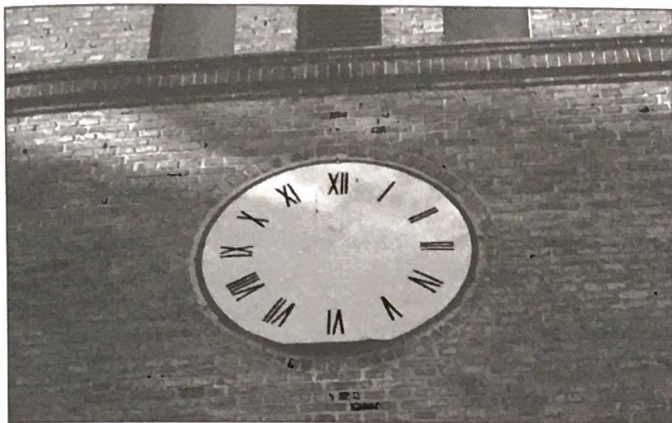
To je ve zkratce podstata postmodernizmu. Mnoho lidí si myslí, že náboženství zabila věda a její kritická metoda – což jsou principy modernity. Úpadek křesťanství se však odehrál mnohem později, až když postmoderní generace odešla z církvi. Postmoderní generace vyrůstala ve světě, který automaticky odmítal všechny nároky pravdy a všechny metapříběhy. Tato postmoderní generace už nevychovala své děti v křesťanském duchu.

Postmoderní generace

Kdo tvoří tuto postmoderní generaci? Já to nejsem. Narodil jsem se v roce 1979, ve stejném roce, kdy Lyotard vydal svoji knihu. Byl to akademik, nebyl to prorok. Popsal kulturní trendy v Kanadě a ve Francii v 70. letech 20. století, nepopisoval naši současnou kulturu 21. století. Lyotard popsal generaci mých rodičů, svět lidí, kteří v současnosti mají 50, 60 nebo dokonce 70 let. Můj otec je postmoderní, já patřím už někam jinam. Nepatřím ke generaci, která opustila církev; jsem součástí té generace, která nebyla vychovávána v křesťanském duchu. Nepatřím ke generaci, která přestala číst Bibli, jsem částí té generace, která vůbec Bibli nezná. V generaci mých rodičů najdete nepřátele křesťanů, ale moje generace o tom vůbec nic neví.

Je však třeba zdůraznit, že mluvíme o Evropě. Evropská postmoderní generace rozervaná válkou se přestala o církve zajímat. Postmoderní generace ve Spojených státech protestovala a demonstrovala. Postavila se proti válce ve Vietnamu, proti rasové segregaci či proti diskriminaci žen. Americké přesvědčení, že některé „pravdy“ jsou „samozřejmé“ a že lidé mají „nezadatelná práva“, ještě přetrvávalo. Zatímco Evropané zavrhlí pravdu a metapříběhy definitivně, jejich američtí vrstevníci jim ještě

⁴ Gary Aylesworth, „Postmodernism“. Stanford Encyclopedia of Philosophy, Edward N. Zalta (ed.), Spring 2015.

věřili. Víra ve „svobodu“ a „demokracii“ tam zůstala silná jako kdysi víra v „církve“. Dopady postmoderny ve Spojených státech nebyly nikdy tak zřejmé – a proto je v současnosti Amerika méně post-křesťanská.

Prozatím

Nicméně i Amerika prožila své nedávné krize: úvěrovou finanční krizi, zničení Světového obchodního centra, složitou politickou situaci či změny klimatu. Evropská postmoderní generace opustila církve, avšak ve Spojených státech je to současná generace, nikoli postmoderní generace, která velmi pravděpodobně opustí církve. V současnosti obecně platí, že lidé, kteří se účastní života církve, jsou méně postmoderní než lidé, kteří stojí mimo církve. Je to patrně důsledkem vlivů moderny v adventizmu. Církev si ráda činí nárok na pravdu a miluje metapříběh o velkém sporu. Pokud budeme pravidelně navštěvovat sbory, bude nás to formovat a budeme snadněji přijímat principy moderny. Bylo by však chybné myslet si, že naši členové nejsou postmoderní. Adventisté mají postmoderní kazatele, kteří přednášejí postmoderní kázání. Promítáme si postmoderní filmy a posíláme si postmoderní pozdravy.

Zdá se, že máme pocit, že sloužíme postmodernímu světu vně církve, jako by postmodernizmus byl jakýmsi druhem babylonského vlivu. To je však omyl. Většina církví a sborů v západních zemích

je postmoderní. Církev neslouží postmoderním lidem. Církev je služba postmoderních lidí. Dělení, které jsme si vytvořili, neexistuje. Ve skutečnosti je to, jako bychom žádali naše členy, aby si při vstupu do naší budovy sundali klobouky – avšak tyto klobouky jsou znakem jejich postmoderní identity. Pokud byl můj otec postmoderní, jaký jsem já? Doba se velmi změnila a kulturní prostředí je velmi odlišné od toho, které zde bylo před 40 roky. Zatímco mladší generace jsou ovlivněny postmodernou velmi silně (stejně jako předchozí generace modernou), současné generace jdou stále dál. Měli bychom vědět, že postmoderna „zemřela“ okolo roku 2000. Dnes žijeme v době post-postmoderní. K vyjádření toho, co následuje po postmoderně, existuje několik výrazů: metamodernizmus, post-humanizmus, neo-modernizmus nebo nový materializmus. Jako křesťané sloužíme v post-postmoderním světě. Je to svět, ve kterém se dovršila postmoderna a který zásadně změnila. Nezapomínejme na to během naší služby. Pro adventizmus je to velká výzva.

Post-postmoderna

I když riskujeme, že nás všechna ona „post“ ještě více vyčerpají, je důležité, co tato post-postmoderna a post-křesťanská kultura znamená. Akademici přinesli řadu návrhů toho, kde se nyní nacházíme a kam směřujeme. Nedávno jsem četl článek, který tuto kulturu vyjádřil termínem, s kterým souzním: metamodernizmus⁵. Předpona „meta“ je použita i ve slovu „metapříběh“. Postmoderna se vyznačuje ztrátou naděje v lepší svět. Utopistické ideály pokroku, definitivního poznání a míru zahynuly ve francouzských zákopech. To v naší kultuře vyvolalo velký cynizmus. Nic už nelze považovat za upřímné a opravdové. Vyrůstat ve světě bez naděje vedlo k postoji, který je nazýván jako meta-modernizmus. Lidé tak našli způsob, jak skloubit cynizmus a naději do jednoho světónázoru⁶. Metapříběhům není možné důvěřovat, avšak bez metapříběhů

⁵ Timotheus Vermeulen a Robin van den Akker, Poznámky o Metamodernismu, *Journal of Aesthetics & Culture*, Vol. 2, Nov. 15, 2010, str. 1–13. Online: www.aestheticsandculture.net/index.php/jac/article/view/5677/6304.

⁶ Vermeulen a van den Akker, Utopia, Sort of: A Case Study in Metamodernism. *Studia Neophilologica*, Dec. 1, 2014, str. 1–13. Online: www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00393274.2014.981964#.VOnJcMaJnww.

není naděje. Metamodernizmus vrací naději formou jakési informované naivity, pragmatického idealismu. Řečeno jinak, existuje naděje lepší budoucnosti, i když víme, že se nikdy nenaplní. Několikrát bylo zmíněno, že žijeme v „post“ světě. To je však nesmysl. Život v přítomnosti ve skutečnosti znamená, že každá věc na světě se stane „post“. Mnozí z nás jsou teď ve stavu post-snídaně. Minulost je s námi, protože snídani máme ještě v žaludku. Co to však znamená? Vůbec nic. Říkat, že jsme po snídani, je mnohem méně zajímavé, než když mluvíme o tom, že jsme zaneprázdnění trávením. To je důvod, proč se tento nový trend už nenazývá „post“ něco, ale „meta“. Po modernizmu něco většího, než je modernizmus. Něco většího než postmodernizmus. Trávení obojího. Velmi jednoduchá definice metamodernizmu zní: „Jsou to nové pokusy navzdory nevyhnutelnému selhání; snaha stále usilovat o poznání pravdy, která neočekává, že by někdy byla nalezena“⁷.

Jak žít v metamodernizmu

Pokud bychom si mysleli, že metamoderní lidé jsou výzvou pro evangelizaci, pak nevím, co to znamená. V mé zemi většina této generace není v církvi. Umíme si představit, že by se k ní připojila? Jak by církev zacházela s novými členy, kteří věří něčemu, o čem vědí, že to nemůže být pravda? Jak by členové církve reagovali, kdyby se k církvi připojila moje generace a modlila se k Bohu, o kterém vědí, že neexistuje? Kdyby vášnivě četli a vykládali Boží slovo, milovali každou slabiku, a přitom věděli, že je to fikce? Jak by se vyrovnávala s tím, že je postmoderní generace současně ironická, a přitom upřímná? Prosím, rozumějte mi dobře, já neříkám, že Bůh neexistuje nebo že Bible je fikce. Pouze konstatuji, že pokud budeme úspěšní v evangelizaci, budeme mít ve sborech členy, kteří budou uvažovat v paradoxech a nedokážou myslet bez protikladů. To je ona výzva. V mé post-křesťanské zemi je generace metamodernistů. Tato generace vyrostla s vědomím, že žádná pravda neexistuje, a nedůvěřuje metapříběhům – a přesto pociťuje touhu po obou.

Pokud se nějakým způsobem – navzdory obecně neúčinným metodám evangelizace většiny církví – dostane metamodernistický jedinec do kontaktu s církví, odehrávají se dvě věci. Na jedné straně tento člověk cítí nutnost ztotožnit se s křesťanským poselstvím, a současně si bude i nadále vědom své intelektuální nekompatibility. V informované naivitě bude věřit i navzdory svému nastavení. Věřit v lepší svět, který nikdy skutečně nenastane, je pragmatický idealismus. *Je to tak zvláštní? Zajímalo by mne to. Koneckonců, víra znamená „spolehnout se na to, v co doufáme“ (Žd 11,1).*

Paradoxy

Křesťanství je náboženstvím podivných paradoxů. Jakub učí, že cestou k vyvýšení je pokora (Jk 4,10). Pavel napsal Korintským: „Když jsem slabý, tehdy jsem silný“ (2K 12,10). Ježíš řekl, že víc získáme tím, že dáváme, než tím, že bereme (Sk 20,35). Pavel napsal Římanům, že osvobozením se stáváme otroky (Ř 6,18). Ježíš učí, že svůj život zachováme tím, že zemřeme (J 12,24). Pavel napsal Filipským, že zisky jsou ztráty a ztráty jsou zisky (Fp 3,7.8). A Ježíš prohlásil, že kdo najde život, ten jej ztratí, a ten, kdo ho ztratí, jej najde (Mt 10,39). Metamodernisté se v takových protikladech vyžívají. Oscilují mezi protichůdnými myšlenkami, pohybují se sem a tam mezi dvěma póly, vždy se zaměří na jedno a ignorují druhé, aby okamžitě změnili pořadí a věnovali se druhému a ignorují to první. Pro metamodernisty nejsou metapříběhy mrtvé, potřebují pro ně pouze jiný kontext. V církvi vidím mnoho metamodernistů. Jsou to lidé, kteří navzdory svému cynizmu vůči naději doufají v lepší budoucnost. Tato naděje proti naději je něco dokonale amerického a je velmi aktuální.

V poslední době ve Spojených státech vyšla řada románů a filmů pro mladé dospělé s tematikou zkázy a rozkladu: Divergent, Hry o život, Labyrint. Svět těchto příběhů je hrozný, pro člověka je nepříjemné pouhé sledování příběhů jednotlivých postav. Pokouší se nastínit budoucnost –

⁷ Vermeulen a van den Akker, Poznámky o Metamodernizmu, str. 5.

ale jaký představuje pohled do budoucnosti? Vláda se zhroutila, sociální struktury se rozpadly, svět stojí před koncem. Ale na konci tunelu svítí světlo, není silné, ale nabízí budoucnost. Tyto filmy rezonují s mladými dospělými, protože mladí dospělí jsou metamodernisté. Mají pocit, že se narodili do světa, který se začíná hroutit, protože ho zničily předchozí generace. Avšak zaměřit se na to je nudné a dusivé. Proto se ztotožňují s příběhy, ve kterých se hrdinové stavějí proti tomuto negativizmu a bojují za lepší budoucnost, i když je jen o málo lepší.

Musíme být církví, která poskytuje prostor pro lidi, kteří se vyžívají v protikladech. Jak se můžeme stát takovou církví?

Církev pro postkřesťanskou dobu

Problémem není evangelium. To, že nás Bůh miluje, je velkolepou zprávou. Problémem je modernistická „omáčka“, kterou k tomuto poselství přidáváme. Budu-li pokračovat v duchu této metafory, adventističtí průkopníci připravili nádherný a výživný talíř pro dobu modernizmu. Vyrostla velká a silná církev. V mnoha modernistických kulturách naše církve stále ještě rychle roste. Avšak na Západě církve téměř neroste, a pokud roste, pak z modernistických imigrantů, nikoliv postmoderních (nebo metamoderních) jedinců. Není snadné si to uvědomit, protože v průběhu let se adventistická „omáčka“ pomalu proměnila v samotný adventizmus. Naši průkopníci byli přesvědčeni, že lze hledat v Bibli smysl života a současně v ní nacházet i odpovědi. I když tomu stále věříme, nepraktikujeme to. Nepořádáme takové evangelizační kampaně, ve kterých bychom lidem pomáhali hledat odpovědi. My jim věci ukazujeme, my jim je říkáme, učíme je.

Hlavním problémem je, že víme, že lidé mají otázky, a proto jim nabízíme odpovědi. Lidé mají otázky a my jim v kázáních či při biblickém studiu poskytujeme odpovědi. To je však špatný způsob, jak zacházet se současnou kulturou. Lidé nechtějí přímé odpovědi, nebo alespoň nechtějí pouze jedinou odpověď. Chtějí hledat své vlastní odpovědi. Obyvatelé tohoto post-postmoderního světa jsou

zdatní v umění hledat odpovědi. Tato generace lidí dokáže výborně vyhledat všechny správné informace a z nich vytvořit své vlastní odpovědi. My jim musíme poskytnout příležitost, aby tento krok udělali. Tito lidé rozumějí příběhům, jsou to však kritičtí čtenáři. Jsou schopní rozklíčovat různé texty, aniž by si plně uvědomovali, co dělají. Odpověď, na kterou přijdeme sami, je vždycky lepší než ta, kterou dostaneme. To není nová pravda. Vzpomeňme na evangelium. Jeden muž se obrátil na Ježíše s jednoduchou otázkou: „Kdo je můj bližní?“ Ježíš reagoval takto: Dobře, budu ti vyprávět dost komplikovaný příběh o zraněném muži, o knězi, o Samařanovi a o oslu. A pak ti položím stejnou otázku. Ježíš málokdy dával odpovědi. Učil lidi kladením otázek. Pomáhal tak lidem odpovídat na jejich vlastní otázky – a často bylo možné nalézt více než jednu odpověď. Na rozdíl od Ježíše my druhé běžně učíme poskytováním odpovědí. Odpovědi, které lidé kolem nás nechtějí. Pokud chceme mít úspěch, musíme předpokládat, že lidé nechtějí dostat pravdu (i když víme, jak je úžasná). Musíme předpokládat, že nechtějí komplexní příběh o velkém sporu (i když si této pravdy tak ceníme). Lidé nechtějí zásadní a celkové odpovědi. Chtějí pouze naše osobní odpovědi. Lidé chtějí zážitky, chtějí praktické návody. Chtějí malé dílky skládačky, fragmenty, které mohou skládat dohromady, aby si sami vytvořili vlastní celek. Adventizmus má výborné dílky skládačky: milující Bůh, nádherná budoucnost, Ježíš, odpuštění, zdraví, odpočinek... Měli bychom s lidmi sdílet tyto části

skládačky. Potřebujeme je propojit nikoliv s poselstvím o zdraví, ale s velkým „receptem na zdraví“. Potřebujeme je propojit nikoliv se sobotou, ale se sobotní „pohovkou“⁸. Potřebujeme je propojit nikoliv s křížem, ale se sdílením úlevy, kterou vinou obtíženému svědomí přináší odpuštění. Potřebujeme je propojit s Ježíšem, nikoliv s teologií.

Musíme si přestat myslet, že známe odpovědi, cestu nebo život. Spíše musíme sdílet naše životy, naši cestu a naše praktické odpovědi, aby ostatní

mohli najít svůj život, svoji cestu a své odpovědi. Tak budeme moci nacházet odpovědi společně.

TOM DE BRUIN

V současné době je vedoucím mládeže v Nizozemsku. Sloužil ve sborech církve adventistů i jako tajemník unie. Působí také jako učitel na Newbold College ve Velké Británii a jako hostující profesor v Centru umění na Univerzitě v Leidenu, Nizozemsko. Tvoří blog na webové stránce:

<http://www.tomdebruin.com>

„NESPOLÉHEJ SE NA SVOU SÍLU A MOC, ALE NA MÉHO DUCHA“

Text nadpisu se nachází v Za 4,6 (SNC). Prorok Zacharjáš se zřejmě narodil v Babyloně a svou službu začal 16 let po návratu ze zajetí, na přelomu roku 520/519 př. Kr. K prorockému poslání byl povolán v mladém věku. „Zacharjáš obdržel několik vidění, která odhalovala to, co se Bůh chystá na zemi vykonat. Tato poselství, která prorok obdržel ve formě podobenství a symbolů, přišla ve chvíli úzkosti a měla velký význam pro všechny, kdo kráčeli vpřed ve jménu Boha Izraele.“ (PK 580; OSÚ 218)

V čem nám může být toto Boží slovo vodítkem i povzbuzením dnes?

Slabost a síla církve

V jedné anketě nadepsané „Dějiny, které píšeme společně“ jsem položil několik otázek členům sboru. Jednalo se o způsob nahlížení starších na mladé a naopak. Většina odpovědí se shodovala v tom, že v církvi existuje rozdíl v pojetí hodnotového systému mladých a starších, rozdíl v pojetí morálky i v postoji k víře. Tato charakteristika naznačuje určité generační napětí.

Většina starších není zvyklá na nový způsob názoru na svět, společnost a církev. Mladí lidé žijí zcela samozřejmě ve vysloveně materialistickém světě. Ten se snaží podle toho vysvětlit a změnit přirozenými prostředky. Mladí jsou spontánní, nadchnou se pro okamžitá řešení, vidí věci spíše

z krátkodobého hlediska. Pocity a nálady se stávají základem úsudku. A chtějí z toho mít bezprostřední praktický užitek pro sebe. Nezávisle na světovém názoru se u mladé generace prosadil subjektivistický způsob života. Co to znamená? Jednotlivec učinil sebe jediným měřítkem. Mladí lidé sami sebe posuzují spíše egocentricky, jednostranně, než aby nahlédli na sebe zvenčí – objektivně. Přitom většinou uplatňují tři měřítka: zásada užití, osobní prospěch a názor většiny. Mladí neradi vybočují z řady. Proto se cítí bezpečně v partě, kde si tvoří jakási nepsaná pravidla pro své chování.

Mladý adventista je vystaven různým vypjatým situacím a konfliktům. Na jedné straně stojí škola, spolužáci, kolegové v práci, často nevěřící nebo i bezbožní lidé. Na druhé straně žít před nimi a zachovat si víru není lehké, a oni mají zdánlivě dobré argumenty. Učební osnovy od základní přes střední až po vysokou školu jsou postaveny na evolučním a materialistickém chápání světa. To zanechává na studentech stopy. Sám jsem jako učitel na státním gymnáziu bezprostředně poznával toto sekulární prostředí.

Bylo již zmíněno, že tato skutečnost vyvolává v církvi nová napětí. Když mladí adventisté přinesou myšlenky, s kterými jsou neustále konfrontováni, do sboru (např. v sobotní škole) a předloží je k diskusi, setkávají se ze strany starších s odmítnutím

⁸ Na Googlu heslo „Sabbath Sofa“.